

CLAUDE-MARIE DE LAPIE [MADRID]
AAN [CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
2 NOVEMBER 1679
7139

Antwoord op Huygens' brief van 10 oktober 1679 (7138).

Samenvatting: Claude-Marie de Lapie dankt Huygens voor zijn brief. Zij hoopt uit Nederland voldoende steun te zullen krijgen.

Over een antwoord door Huygens is niets bekend.

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 34: brief (dubbelvel, 15x21cm, abcd | -; autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 6, nr. 7139, p. 427: samenvatting.

Namen: Sébastien Chièze; nicht van haar in Madrid; Willem III.

Plaatsen: Franche-Comté.

Transcriptie

¹Madrid, ce 2e Novembre 1679

Monsieur,

J'ay receu la lettre que vous m'avés fait l'honneur de m'escrire le 10e du mois passé, et je vous assure que sy ma douleur pouvoit recevoir quelque soulagement, ce ne seroit que par les solides consolations que vous avés la bonté de me donner, quoyque ce m'en soit une assés grande que la promesse toute généreuse que vous me faites de la continuation de vos bontés pour moy et pour ma famille, qui pour toute reconnoissance ne peut vous donner que des sincères remerciemens.

J'espère, Monsieur, de vos bons offices, et de la justice de Son Altesse une satisfaction entière de ce qui est deu, et dont le secours m'est assés nécessaire. Pour ce qui est des charges, l'on a trouvé un papier | b | parmy ceux de feu mon mary qui fait mention de la promesse que Son Altesse en fit, quoyque je me sousmettray toujours humblement à ce qu'elle ordonnera au contraire. Les survies données à Orange ne sont pas pour le nombre Catholique, et ainsy peut être que je pourrois jouir du proffit de celle de Monsieur de Chièze. Les reformes que Son Altesse veut faire en Bourgoigne, me ferment la bouche, mais non pas le moyen à Monsigneur le Prince de me faire supporter cette perte par quelqu'autre voye. Si celle-la restoit pourtant, je pourrois avec le bon plaisir de Son Altesse la faire exercer, jusques à ce que mon fils feut parvenu en aage, Voila, Monsieur, tout ce qu'il me rest à dire. Vostre générosité à me secourir, vous dictera la reste, et j'en attendray l'évènement avec la soumission que je dois aux ordres de Son Altesse.

Mon nepveu est encor attendant ce qu'il plaint à Monseigneur le Prince d'ordonner pour ses affaires en cette cour. Je recevray sur mon compte les graces que vous luy fairés dans cette rencontre.

La saison est désjà si avancée, que je ne vois pas apparence de pouvoir me tirer d'icy avec des jeunes enfans qu'au commencement du | c | printemps. Je pourray jusques à ce tems-la recevoir icy ce qu'il vous plaira de me mander touchant les résolutions que prendra Son Altesse.

Et sy je puis vous y estre utile en quelque chose, ce seroit ma plus grande passion de vous temoigner com bien je suis,

Monsieur,

Vostre très-humble et très-obéissante servante
De Chièze.

Monsieur de Zuyliquem.

---

¹. Ontvangstnotitie van Huygens: <R 23 Novembris 1679>.

Vertaling

Madrid, 2 november 1679

Mijnheer,

Ik heb de brief ontvangen die u mij de 10de van de vorige maand hebt willen schrijven, en ik verzeker u dat als mijn smart enige troost zou kunnen ontvangen, deze slechts zou kunnen bestaan uit de krachtige troostwoorden die u zo goed was mij te schenken, hoewel ik voldoende troost put uit de edelmoedige belofte die u mij geeft betreffende de voortzetting van uw goedheid jegens mij en mijn gezin, dat u als enige erkenning slechts oprecht kan bedanken.

Ik hoop, mijnheer, door uw goede diensten en het rechtsgevoel van Zijne Hoogheid op een volledige voldoening van hetgeen verschuldigd is, een hulp die ik zeer nodig heb. Wat de schulden betreft: er is een document gevonden tussen die van wijlen mijn echtgenoot dat melding maakt van de belofte die Zijne Hoogheid ter zake heeft gedaan, hoewel ik mij altijd nederig zal schikken als hij het tegendeel zal beschikken. De pensioenen die aan Orange worden gegeven zijn niet voor het katholieke deel van de bevolking en daarom zou ik misschien kunnen profiteren van het voordeel van dat van de heer [Sébastien] Chièze. De hervormingen die Zijne Hoogheid wil doorvoeren in de Franche-Comté snoeren mij de mond, maar ontnemen de prins niet de mogelijkheid om dit verlies voor mij langs een andere weg draaglijk te maken. Mocht dit echter blijven bestaan, dan zou ik met het welnemen van Zijne Hoogheid mijn recht kunnen uitoefenen tot mijn zoon meerderjarig is geworden. Dit is alles, mijnheer, wat ik nog te zeggen heb. Uw edelmoedigheid om mij te helpen zal u de rest doen bepalen, en ik zal de gebeurtenissen afwachten met de onderworpenheid die ik aan de bevelen van Zijne Hoogheid verschuldigd ben.

Mijn neef wacht nog steeds op wat mijnheer de prins zal willen bevelen ten aanzien van zijn zaken aan dit hof. Ik zal op mijn rekening de gunsten ontvangen die u hem zult verlenen in deze ontmoeting.

Het seizoen is reeds zo ver voortgeschreden dat het mij niet mogelijk lijkt met kleine kinderen van hier te vertrekken vóór het begin van de lente. Ik zal dus tot die tijd hetgeen u mij wilt zenden betreffende de beslissingen die Zijne Hoogheid zal nemen hier kunnen ontvangen.

Mocht ik u op enigerlei wijze van dienst kunnen zijn, dan zou het mijn grootste verlangen zijn u te betuigen hoezeer ik ben,

mijnheer,

uw nederige en gehoorzame dienaars
[Claude-Marie de Lapie, weduwe] Chièze.
